

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 23.4.2009
KOM(2009) 193 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

**Výroční zpráva Fondu solidarity
Evropské unie za rok 2008**

a

zpráva o zkušenostech získaných za šest let uplatňování nového nástroje

OBSAH

Část 1: Výroční zpráva za rok 2008	3
1. Úvod.....	3
2. Nevyřízené a nově podané žádosti v roce 2008	3
3. Financování	5
4. Ukončení	6
Část 2: Zpráva o zkušenostech získaných za šest let uplatňování nového nástroje.....	7
1. Úvod.....	7
2. Celkové výsledky činnosti fondu	7
3. Omezení a slabé stránky fungování fondu	8
4. Zpráva Účetního dvora o Fondu solidarity	9
5. Závěry: Dokonalejší fungování nástroje	10
Příloha 1: Žádosti podané Fondu solidarity Evropské unie v roce 2008	12
Příloha 2: Žádosti podané Fondu solidarity EU od roku 2002.....	13

ČÁST 1: VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2008

1. ÚVOD

Fond solidarity Evropské unie (FSEU) byl zřízen dne 15. listopadu 2002¹. Článek 12 nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie (dále jen „nařízení o Fondu solidarity“) stanoví, že se Evropskému parlamentu a Radě předkládá zpráva o činnosti fondu v předcházejícím roce. První část této zprávy uvádí činnosti fondu v roce 2008, včetně řešení nevyřízených a nově podaných žádostí a posouzení prováděcích zpráv s cílem připravit je k uzavření, jako tomu bylo i v předchozích letech.

2. NEVYŘÍZENÉ A NOVĚ PODANÉ ŽÁDOSTI V ROCE 2008

V roce 2008 Komise řešila čtyři žádosti předložené v roce 2007 a obdržela dvě nové žádosti o pomoc z FSEU. V příloze 1 je uveden podrobný přehled těchto případů, které byly posouzeny na základě kritérií stanovených v nařízení o Fondu solidarity a informací, které byly žádající státy schopny poskytnout.

Spojené království

Po velkých záplavách v různých částech Spojeného království v červnu a červenci 2007 předložily dne 20. srpna 2007 orgány Spojeného království žádost o finanční pomoc a tuto žádost doplnily dne 26. října 2007. Vzhledem k tomu, že celková přímá škoda ve výši více než 4,6 miliard EUR přesáhla práh 3,267 miliard EUR použitelný pro čerpání Spojeného království z FSEU, byla katastrofa kvalifikována jako „závažná přírodní katastrofa“, a spadala proto do hlavní oblasti použití Fondu solidarity. Komise rozhodla dne 10. prosince 2007, že navrhne rozpočtovému orgánu, aby uvolnil prostředky z Fondu solidarity a poskytl finanční pomoc ve výši 162,388 milionů EUR. V roce 2008 byl v Radě a Evropském parlamentu dokončen rozpočtový proces a dne 27. října 2008 byla Spojenému království vyplacena pomoc.

Francie (Martinik a Guadeloupe)

V srpnu 2007 zasáhl francouzské zámořské departementy Martinik a Guadeloupe – dva ostrovy francouzských Antil – hurikán „Dean“ a vážně poškodil infrastruktury a různá hospodářská odvětví. Francie předložila žádost o finanční pomoc z FSEU dne 26. října 2007 a tuto žádost doplnila dne 8. ledna 2008. Vzhledem k tomu, že hurikán způsobil škodu ve výši 511 milionů EUR, nesplnil kritéria stanovená nařízením o Fondu solidarity pro „závažné katastrofy“. Avšak s přihlédnutím ke zvláštní zranitelnosti tohoto nejvzdálenějšího regionu (na kterou nařízení o Fondu solidarity konkrétně odkazuje) a k závažnému dopadu a následkům došla Komise k závěru, že žádost splňuje specifická kritéria uvedená v nařízení o Fondu solidarity pro mimořádné regionální katastrofy. Dne 10. září 2008 Komise navrhla uvolnění finanční pomoci ve výši 12,780 milionů EUR. Po dokončení rozpočtového procesu

¹ Úř. věst. L 311, 14.11.2002.

v Radě a Evropském parlamentu byla Francii dne 24. prosince 2008 vyplacena pomoc.

Řecko

V srpnu 2007 postihly poměrně rozsáhlou část Řecka lesní požáry a způsobily závažné škody v různých hospodářských odvětvích a na životním prostředí. Řecké orgány požádaly FSEU o pomoc dne 30. října 2007 a žádost doplnily dne 24. ledna 2008. Celková přímá škoda byla odhadnuta na 2,118 miliard EUR. Protože tato částka přesahuje mezní hodnotu 1 066,497 milionů EUR (tj. 0,6 % HND) použitelnou pro Řecko, bylo neštěstí kvalifikováno jako „závažná přírodní katastrofa“. Dne 8. dubna 2008 Komise navrhla uvolnění finanční pomoci ve výši 89,769 milionů EUR. Po dokončení rozpočtového procesu v Radě a Evropském parlamentu byla Řecku dne 29. září 2008 vyplacena pomoc.

Slovinsko

V polovině září 2007 byly části Slovinska zasaženy silnými dešti a vichřicí, které způsobily rozsáhlé záplavy a sesuvy půdy. Tato katastrofa významně poškodila infrastrukturu, veřejné i soukromé budovy, podniky a zemědělství. Slovinské orgány předložily žádost o pomoc z FSEU dne 19. listopadu 2007. Celková přímá škoda byla odhadnuta na 233,39 milionů EUR. Protože tato částka přesahuje mezní hodnotu 164,27 milionů EUR (tj. 0,6 % HND) použitelnou pro Slovinsko, bylo neštěstí kvalifikováno jako „závažná přírodní katastrofa“. Dne 3. března 2008 Komise navrhla uvolnění finanční pomoci ve výši 8,254 milionů EUR. Po dokončení rozpočtového procesu v Radě a Evropském parlamentu byla Slovinsku dne 12. prosince 2008 vyplacena pomoc.

Kypr

V roce 2008 trpěl Kypr nedostatkem dešťových srážek, který vedl k závažným důsledkům pro životní podmínky, hospodářství a životní prostředí. Kyperské orgány předložily žádost o pomoc z FSEU dne 1. července 2008 a tuto žádost doplnily dne 16. října 2008. Jednalo se o první žádost týkající se sucha. Nařízení o Fondu solidarity požaduje, aby se žádost podala nejpozději do deseti týdnů po první škodě způsobené katastrofou. Se zřetelem k tomu, že během posledních tří let byly dešťové srážky nezvykle nízké, dosáhl jejich nedostatek na konci období dešťů v dubnu 2008 vrcholu. Komise proto měla za to, že datum 22. dubna 2008, tj. 10 týdnů před obdržением žádosti, lze uznat jako počáteční datum závažné katastrofy.

Kyperské orgány odhadovaly celkovou přímou škodu, kterou země utrpěla po 22. dubnu 2008, na 176,15 milionů EUR. Protože tato částka přesahuje mezní hodnotu 84,673 milionů EUR (tj. 0,6 % HND) použitelnou pro Kypr, bylo sucho kvalifikováno jako „závažná přírodní katastrofa“. Komise vzala v úvahu skutečnost, že krize souvisela se „závažnou katastrofou“, která zasáhla celé území státu. Veřejné orgány přijímaly hlavní nouzová opatření k řešení situace od dubna/května 2008. Náklady na hlavní nouzové operace souvisely s přepravou vody z Řecka a okamžitými investicemi do vodohospodářské infrastruktury k zajištění fungování vodovodní sítě za podmínek přerušového vodního toku. Dne 24. října 2008 Komise navrhla uvolnění finanční pomoci ve výši 7,605 milionů EUR.

Rumunsko

V červenci 2008 postihly poměrně rozsáhlou část Rumunska silné deště, jež vyvolaly silné záplavy a sesuvy půdy. Rumunské orgány požádaly dne 1. října 2008 o pomoc z FSEU. Celková přímá škoda byla odhadnuta na 471,41 milionů EUR. Tato částka zůstala pod hranicí prahové hodnoty pro závažné katastrofy pro Rumunsko (566,84 milionů EUR, tj. 0,6 % HND Rumunska), avšak představuje přibližně 83 % této mezní hodnoty, proto byla žádost posouzena na základě kritéria pro tzv. mimořádné regionální katastrofy.

Zasažený region tvoří souvislou oblast pěti krajů v severovýchodní části Rumunska s 3,046 miliony obyvatel. Převážná část obyvatel zasažené oblasti byla postižena částečným nebo úplným zničením domácností a zemědělských plodin. Byly předloženy důkazy o závažných a trvalých následcích pro životní podmínky a hospodářskou stabilitu postiženého regionu. Vážné škody byly nahlášeny na základní infrastrukturu, v zemědělství, lesnictví, na hospodářských zvířatech a obytných domech. Katastrofa měla trvalé následky na životní podmínky v postiženém regionu, zničila zhruba 14 644 domácností, trvale znepřístupnila základní infrastruktury (voda/energie) a vážně poničila dopravní infrastrukturu, čímž zcela odřízla přibližně 100 obcí. Dne 22. ledna 2009 došla Komise k závěru, že žádost splňuje kritéria pro mimořádné regionální katastrofy, a navrhla, aby byla poskytnuta pomoc ve výši 11,785 milionů EUR.

3. FINANCOVÁNÍ

Tři opravné rozpočty zahrnovaly čtyři případy z roku 2007, pro něž nebyl rozpočtový proces před koncem roku ještě dokončen (záplavy ve Spojeném království a Slovinsku, lesní požáry v Řecku a hurikán ve Francii / na Martinku a Guadeloupu). Rozpočtový orgán schválil předběžný návrh opravného rozpočtu č. 1/2008² dne 9. dubna 2009, č. 3/2008³ dne 5. června 2009 a č. 7/2008⁴ dne 21. října 2008. Platby bylo možno provést po přijetí rozhodnutí o poskytnutí pomoci a po podepsání prováděcí dohody.

V roce 2008 byly z fondu uvolněny prostředky pro jeden nový případ (sucho na Kypru)⁵. Částky pomoci byly pro jednotlivé případy stanoveny za základě standardní metodiky, kterou vypracovala Komise a podrobně ji vysvětlila ve výroční zprávě za období 2002/2003. Komise v roce 2008 schválila tyto částky pomoci:

Příjemce	Katastrofa	Kategorie	Částka pomoci (EUR)
Spojené království	záplavy	závažná	162 387 985

² KOM(2008) 15; opravný rozpočet 1/2008 přijatý dne 9. dubna 2008, Úř. věst. L 175, s. 1 ze dne 4. července 2008.

³ KOM(2008) 201; opravný rozpočet 3/2008 přijatý dne 5. června 2008, Úř. věst. L 208, s. 1 ze dne 5. srpna 2008.

⁴ KOM(2008) 556; opravný rozpočet 7/2008 přijatý dne 21. října 2008, Úř. věst. L 315, s. 1 ze dne 25. listopadu 2008.

⁵ KOM(2008) 732; opravný rozpočet 10/2008 přijatý dne 18. prosince 2008, Úř. věst. L 27, s. 91 ze dne 30. ledna 2009.

Řecko	lesní požáry	závažná	89 769 009
Slovinsko	záplavy	závažná	8 254 203
Francie / Martinik a Guadeloupe	hurikán	regionální katastrofa / katastrofa v nejvzdálenější oblasti	12 780 000
Kypr	sucho	závažná	7 605 445
Celkem			280 796 642

Pokud jde o žádost Rumunska (záplavy), kterou fond obdržel v roce 2008, nemohl být rozpočtový proces ukončen do konce roku. Komise pro tuto žádost předložila předběžný návrh opravného rozpočtu č. 1/2009⁶ a tento případ bude uveden ve výroční zprávě příští rok.

4. UKONČENÍ

Podle ustanovení čl. 8 odst. 2 nařízení o Fondu solidarity nejpozději do šesti měsíců po uplynutí lhůty jednoho roku ode dne výplaty finanční pomoci předloží přijímající stát zprávu o použití finanční pomoci (dále jen „prováděcí zpráva“) s odůvodněním výdajů (dále jen „zdůvodnění oprávněnosti“). Na konci tohoto postupu Komise ukončí pomoc prostřednictvím fondu.

Pokud jde o ukončení pomoci v případě týkajícího se vichřice (Gudrun) ve Švédsku v roce 2005, o níž byla prováděcí zpráva doručena 17. a 20. října 2007, Komise vzala na vědomí, že hlášené výdaje činily 66 455 534 EUR. Vzhledem k tomu, že celková finanční pomoc dosáhla 81 724 975 EUR, byla vyplacena zbývající částka 15 269 441 EUR. Komise ukončila pomoc dne 8. července 2008.

V roce 2008 Komise obdržela závěrečné zprávy o provádění finanční pomoci poskytnuté v roce 2006 od Bulharska (v souvislosti se záplavami v květnu a srpnu 2005), Rumunska (v souvislosti se záplavami v dubnu a červenci 2005) a Rakouska (v souvislosti se záplavami v srpnu 2005). Na konci období, k němuž se vztahuje tato výroční zpráva, nebylo ještě ukončeno vyhodnocování těchto prováděcích zpráv.

⁶ KOM(2009) 22.

ČÁST 2: ZPRÁVA O ZKUŠENOSTECH ZÍSKANÝCH ZA ŠEST LET UPLATŇOVÁNÍ NOVÉHO NÁSTROJE

1. ÚVOD

V roce 2002 byl po velkých záplavách ve střední Evropě vytvořen FSEU za účelem reakce na takové události v rámci EU a v zemích, s nimiž byla zahájena přístupová jednání. Během prvních šesti let provádění pomohl Fond solidarity zmírnit finanční zátěž států postižených katastrofami, a přispěl tak k pozitivnímu obrazu Evropské unie v očích jejích občanů tím, že nabídl pomoc a dodatečné finanční zdroje v případech zvláště závažných problémů.

Po provedení hloubkové analýzy fungování fondu navrhla Komise v dubnu 2005 revizi nařízení o Fondu solidarity. Hlavními prvky návrhu jsou širší pole působnosti, které umožní, aby Společenství reagovalo na pohromy jiného než přírodního původu, ustanovení o platbách předem, rychlejší reakce a zviditelnění podpory poskytované Uníí a její zjednodušení díky zavedení jasnějších kritérií pro čerpání z fondu.

2. CELKOVÉ VÝSLEDKY ČINNOSTI FONDU

Od roku 2002, kdy Fond solidarity vznikl, obdržela Komise 62 žádostí o finanční pomoc z 21 různých zemí: 21 těchto žádostí spadá do kategorie „závažné katastrofy“, 39 do kategorie „regionální katastrofy“ a dvě splňují kritéria kategorie „sousední země“. 31 z těchto žádostí obdrželo finanční pomoc v celkové výši přesahující 1,5 miliardy EUR. 29 žádostí Komise zamítla a dvě byly staženy žádajícími státy. Žádosti se týkaly nejrozmanitějších druhů přírodních katastrof, jako jsou vichřice, záplavy, zemětřesení, vulkanické erupce, lesní požáry a sucho. V příloze 2 je uveden přehled všech žádostí obdržených od roku 2002.

Jak naznačuje statistický přehled uvedený níže, zkušenosti od roku 2002 ukázaly, že většina žádostí o pomoc z FSEU se netýká závažných katastrof, na které je fond zaměřen především, ale splňují výjimečná kritéria pro regionální katastrofy. Tato kritéria (která je Komise podle nařízení povinna zkoumat „co nejpečlivěji“) je i nadále poměrně obtížné splnit. Míra neúspěšných žádostí na základě (mimořádných) kritérií pro regionální katastrofy je i nadále vysoká a činí přibližně dvě třetiny. U žádostí v souvislosti se závažnými katastrofami, pro něž platí pouze jediné kvantitativní kritérium, byla až dosud všechna posouzení kladná.

Statistický přehled

Celkový počet přijatých žádostí z toho závažné katastrofy regionální katastrofy kritérium „sousední země“	62 21 39 2	34 % žádostí 63 % 3 %
Schválené žádosti Zamítnuté žádosti Stažené žádosti	31 29⁷ 2	50 % žádostí 47 % 3 %

3. OMEZENÍ A SLABÉ STRÁNKY FUNGOVÁNÍ FONDU

Přestože fond fungoval v podstatě dobře, zkušenosti získané za prvních šest let jeho působení ukazují, že v jeho činnostech existují významná omezení a slabé stránky. Jsou jimi nedostatečně rychlé poskytování finančních prostředků z fondu, nedostatečná transparentnost kritérií pro uvolňování prostředků z fondu v případě „regionálních katastrof“ a omezení na katastrofy přírodního původu.

Rychlost

Otázky týkající se rychlosti jsou v přímé souvislosti s podmínkami a postupy stanovenými nařízením o Fondu solidarity. Fond solidarity EU je často mylně považován za nástroj rychlé reakce při krizovém řízení, na což nebyl koncipován. Je to nástroj, který pomáhá refinancovat nouzové operace původně financované veřejnými orgány postižené země. Mělo by se vzít v úvahu především to, že Komise nemůže jednat z vlastní iniciativy a uvolnit prostředky z Fondu solidarity. Musí čekat, až vnitrostátní orgány předloží formální žádost. To obvykle trvá plných deset týdnů od začátku katastrofy, což je lhůta pro podání žádosti povolená v nařízení. Ve většině případů musí Komise požádat o doplňující informace. Peníze z Fondu solidarity dále nejsou z rozpočtu EU k dispozici okamžitě. Musí být vybrány v rámci finančního příspěvku, který členské státy poskytnou navíc nad rámec svých běžných plateb do rozpočtu EU. Před vyplacením pomoci musí Komise požádat Radu a Evropský parlament, aby schválily opravný rozpočet, což je poměrně složitý postup (trvá obvykle dva až čtyři měsíce).

Transparentnost

Definice „regionální katastrofy“ v nařízení o Fondu solidarity je poměrně nejasná a podmínky pro úspěšné vyřízení žádosti je obtížné splnit. Není-li dosaženo hranice pro „závažnou katastrofu“, může fond výjimečně uvolnit finanční prostředky, pokud se mimořádná regionální katastrofa dotýká většiny obyvatel regionu a má závažné dopady trvalého charakteru na hospodářskou stabilitu a životní podmínky. V souladu s nařízením o Fondu solidarity je Komise povinna „co nejpečlivěji“ přezkoumat veškeré žádosti týkající se regionálních katastrof. Výsledkem je to, že členské státy

⁷

Z 29 zamítnutých žádostí se 27 týkalo „regionálních katastrof“.

investují mnoho času a úsilí do přípravy a Komise do posuzování žádostí týkajících se menších regionálních katastrof, z nichž však většina končí zamítnutím.

Oblast působnosti

Odpovídající reakce na úrovni EU na závažné krize, které nejsou přírodního původu, je prostřednictvím stávajících nástrojů nesmírně obtížná nebo dokonce nemožná, jak se ukázalo v případě průmyslových havárií, např. úniku ropy z tankeru Prestige, nebo v případě teroristických činů, např. bombových útoků v Madridu v březnu 2004. Rovněž v současnosti není možné poskytnout pomoc z FSEU v případě vážné krize v oblasti veřejného zdraví, např. šíření epidemie typu SARS do Evropy, nebo krize způsobené podobnou havárií, jako byla havárie jaderné elektrárny v Černobylu, která by mohla snadno přesáhnout kapacitu jednotlivých států na takovou krizi reagovat.

Předcházení rizikům

Komise přezkoumá způsoby, jak do nařízení o Fondu solidarity lépe začlenit otázky týkající se předcházení rizikům.

4. ZPRÁVA ÚČETNÍHO DVORA O FONDU SOLIDARITY

V roce 2008 předložil Evropský účetní dvůr výsledky auditu výkonnosti FSEU. Audit zjišťoval, zda fond při poskytování pomoci postupoval rychle, efektivně a pružně a zda byly přijímající země s prací fondu spokojeny. Za tímto účelem přezkoumal Účetní dvůr všechny žádosti podané do konce roku 2006 a provedl průzkum na základě dotazníků zaslaných žádajícím státům. Účetní dvůr zveřejnil zprávu dne 18. června 2008 (zvláštní zpráva č. 3/2008⁸).

Účetní dvůr zjistil, že přímé náklady související s řízením fondu Komisí jsou nízké, a má tedy za to, že fond funguje efektivně. Správní postupy byly zredukovány na úroveň zajišťující, aby byly postupy efektivní rovněž pro přijímající státy. Pokud jde o pružnost, Účetní dvůr nezjistil žádné případy, které by ukazovaly, že Komise při zpracování žádostí o pomoc nepostupovala pružně. Zaznamenal však, že je obtížnější splnit podmínky úspěšné žádosti v případě menších „regionálních katastrof“ (ve srovnání s případy „závažných katastrof“). Ve zprávě se rovněž zmiňuje vágní definice regionálních katastrof v nařízení o Fondu solidarity a možné nejasnosti při zamítání žádostí v souvislosti s takovými katastrofami. Největší kritiku Účetního dvora sklídila nedostatečná rychlost nástroje. Doba mezi žádostí a platbou byla obvykle asi jeden rok. Účetní dvůr proto zjistil, že fond nereagoval rychle. Státy, které pomoc z fondu obdržely, byly navzdory zdoluhavému postupu získání pomoci s jeho prací spokojené nebo velmi spokojené. Účetní dvůr tedy došel k závěru, že fond splnil svůj hlavní cíl, tj. demonstrovat solidaritu s členskými státy, které postihla katastrofa. Doporučil, aby Komise vypracovala podrobné pokyny pro žadatele a návod, jak dosáhnout rychlého podávání žádostí.

Komise zcela souhlasí s doporučením Účetního dvora. Zveřejnila pokyny pro žadatelské členské státy a podrobně vysvětlila, jak uplatňuje ustanovení nařízení o Fondu solidarity. Aby se zjednodušil postup a nedocházelo ke zdržením při

⁸

„Fond solidarity Evropské unie: jak rychle, efektivně a pružně funguje?“ Úř. věst. C 153, 18.6.2008.

poskytování informací, vypracovala Komise standardní formulář žádosti a rovněž podrobné pokyny pro žadatele. Oba dokumenty jsou dostupné na zvláštní internetové stránce věnované Fondu solidarity (http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/solidar/solid_en.htm). Komise bude rovněž nadále usilovat o přímý kontakt se subjekty připravujícími žádosti, jak Účetní dvůr navrhuje. V mnoha případech v minulosti však byly žádosti podány ad hoc, aniž by žadající státy nejprve kontaktovaly Komisi. V zájmu zjednodušení prvního kontaktu z potenciální žadatelské země uvedla Komise na svých stránkách věnovaných Fondu solidarity kontaktní údaje na straně Komise.

Celkově se Komise domnívá, že kritické poznámky Účetního dvora ohledně nedostatečné rychlosti nástroje a řešení regionálních katastrof poukazuje na potřebu revidovaného nástroje s jednoduššími a jasnějšími kritérii pro uvolnění finančních prostředků v kratší době, jak jej navrhuje Komise.

5. ZÁVĚRY: DOKONALEJŠÍ FUNGOVÁNÍ NÁSTROJE

Fond fungoval obecně dobře, zejména pokud jde o závažné přírodní katastrofy, pro něž byl původně zřízen, avšak dosud získané zkušenosti ukázaly, že je třeba tento nástroj dále rozvíjet. To se týká zejména nedostatečné rychlosti, jakou se uvolňují finanční prostředky pro přijímající státy, a nedostatečné transparentnosti kritérií pro uvolnění finančních prostředků z fondu v případě regionální katastrofy. Oba problémy jsou zmíněny rovněž ve zprávě Účetního dvora. Nástroj by dále mohl být vylepšen, aby bylo možné na úrovni EU přiměřeně reagovat na závažné krize, které nejsou přírodního původu. Proto Komise dne 6. dubna 2005 přijala návrh nového nařízení o Fondu solidarity (KOM(2005) 108), které získalo širokou podporu Evropského parlamentu. Tento návrh rozšiřuje oblast působnosti fondu a zavádí řadu změn v jeho fungování.

Větší transparentnost Fondu solidarity

Komise je nadále nakloněna zvyšování transparentnosti a zjednodušení kritérií, podle nichž se uvolňují finanční prostředky z Fondu solidarity. Dalo by to vnitrostátním orgánům jasnější představu o tom, kdy jim fond bude moci poskytnout pomoc při odstraňování následků katastrofy. Důležitým prvkem je proto nová definice kritérií pro uvolnění finančních prostředků z fondu. Návrh na snížení prahové hodnoty (na 1 mld. EUR/0,5 % HND, podle toho, která z částek je nižší) a současné zrušení výjimečného uvolňování finančních prostředků z fondu na regionální katastrofy by zvýšil transparentnost fondu a předešlo by se zklamání ze zamítnutých žádostí. Alternativním řešením vycházejícím ze stávajícího nařízení a zachovávajícím možnost uvolnit prostředky z Fondu solidarity na regionální katastrofy by bylo zavést jasný kvantitativní práh pro regionální katastrofy, tj. procentní poměr HND regionu (NUTS I nebo NUTS II). Obě možnosti by umožnily uvolňování finančních prostředků z fondu na základě jediného a jasného kritéria – závažnosti škody – ve všech případech, kdy je Fondu solidarity skutečně zapotřebí, včetně katastrof, pro něž se v současné době používá složité kritérium pro regionální katastrofy. Díky takové změně by bylo zajištěno rovné zacházení a členské státy by měly lepší možnosti posoudit vyhlídky žádosti. Kdyby Komise zajistila nižší míru zamítnutých žádostí (téměř dvě třetiny v případě regionální katastrof), přispěla by rovněž k pozitivnímu obrazu Fondu solidarity jakožto nástroje solidarity.

Umožnění rychlejší reakce na katastrofy

V zájmu umožnění rychlejší reakce by se mohly zvážít některé kroky k lepšímu fungování umožňující přijmout okamžitá solidární opatření uvolněním předběžných plateb co nejdříve poté, co zasažený stát požádá o pomoc. Tato zálohová platba by byla považována za zálohu na pomoc, která by byla poskytnuta po dokončení posuzovacího a rozpočtového procesu. Jasná a transparentní kritéria pro uvolňování finančních prostředků z fondu jsou však předběžnou podmínkou pro tuto rychlejší reakci na katastrofy, neboť žádající stát by musel Komisi zálohu vrátit, pokud by žádost nebyla schválena.

Rozšíření oblasti působnosti

V případě závažných katastrof jiného než přírodního původu občané právem očekávají, že EU bude přítomna a nápomocna – dokládají to výzvy na politické úrovni, aby byla EU v této věci aktivní. Komise se proto domnívá, že by Fond solidarity měl být schopen reagovat v případě závažných krizí bez ohledu na jejich povahu nebo příčinu. Navrhované nové nařízení z roku 2005 rozšiřuje oblast působnosti FSEU, a zahrnuje tak zdravotní, teroristické a průmyslové/technologické katastrofy (v rámci celkového ročního stropu pro výdaje FSEU).

Další postup

Ačkoli od roku 2005 nedošlo v Radě k žádnému pokroku ohledně navrženého revidovaného nařízení o Fondu solidarity, Komise je i nadále připravena aktivně podporovat hledání kompromisu. Cílem je zjistit, ve kterých oblastech lze dosáhnout kompromisu, který Komisi umožní návrh přepracovat. Vyzývá proto Radu a Evropský parlament, aby znovu posoudily návrh Komise z roku 2005 na základě této zprávy, a umožnily tak Komisi vypracovat v roce 2009 pozměněný návrh.

PŘÍLOHA 1: ŽÁDOSTI PODANÉ FONDU SOLIDARITY EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2008

Žadatelská země	UK	FR	EL	SI	CY	RO
Název a povaha katastrofy	záplavy	bouře „Dean“	lesní požáry	záplavy	sucho	záplavy
Datum prvních škod	12/06/07	17/08/07	23/08/07	18/09/07	22/04/2008	24/07/2008
Datum podání žádosti*	20/8/07	26/10/07	30/10/07	19/11/07	01/07/2008	1/10/2008
Úplné informace k dispozici dne	22/10/07	-	20/12/07	-	-	-
Prahové hodnoty pro závažné katastrofy (v milionech EUR)	3 266,629	3 266,629	1 066,497	164,272	84,673	566,84
Celková přímá škoda (v milionech EUR)**	4612	511,2	2118,27	223,28	176,15	471,41
Kategorie	závažná	regionální	závažná	závažná	závažná	regionální
Škoda / prahová hodnota	141,19 %	15,65 %	198,62 %	135,92 %	208,03 %	83,16 %
Náklady na způsobilé nouzové operace (v milionech EUR)**	356,7	119,9	1007	154,39	59,45	390,81
Způsobilé náklady / celková škoda	7,73 %	23,45 %	47,52 %	69,15 %	33,74 %	82,9 %
Pomoc / způsobilé náklady	45,53 %	10,66	8,91 %	4,95 %	12,79 %	3,01 %
Míra pomoci (% celkové škody)	3,52 %	2,5	4,24 %	3,42 %	4,31 %	2,49 %
Datum rozhodnutí o poskytnutí pomoci	17/06/2008	25/11/2008	08/09/2008	22/09/2008	2009	2009
Datum prováděcí dohody	07/08/2008	11/12/2008	08/09/2008	07/11/2008	2009	2009
Poskytnutá pomoc (EUR)	162 387 985	12 780 000	89 769 009	8 254 203	7 605 445	11 785 377

* Registrace původní žádosti v Komisi.

** Jak schváleny Komisí.

PŘÍLOHA 2: ŽÁDOSTI PODANÉ FONDU SOLIDARITY EU OD ROKU 2002

Rok	Země		Povaha katastrofy	Škoda (v milionech EUR) ⁹	Kategorie	Poskytnutá pomoc (v milionech EUR)
2002	1	AT	Záplavy	2 900	závažná	134
	2	CZ	Záplavy	2 300	závažná	129
	3	FR	Záplavy (Le Gard)	835	regionální	21
	4	DE	Záplavy	9 100	závažná	444
Celková pomoc na žádosti za rok 2002						728
2003	1	ES	Únik ropy (Prestige)	436	regionální	8,626
	2	IT	Zemětřesení (Molise/Apulia)	1 558	regionální	30,826
	3	IT	Vulkanické erupce (Etna)	894	regionální	16,798
	4	IT	Záplavy (severní Itálie)	1 900	(závažná)	Zamítnuta (lhůta)
	5	GR	Nepříznivé počasí v zimě	nejasná	(závažná)	Zamítnuta (lhůta)
	6	PT	Lesní požáry	1 228	závažná	48,539
	7	FR	Lesní požáry (jižní Francie)	531	(regionální)	Zamítnuta
	8	ES	Lesní požáry (hranice s Portugalskem)	53	sousední země	1,331
	9	MT	Záplavy	30	závažná	0,961
	10	IT	Záplavy (Friuli Venezia-Giulia)	525	regionální	Zamítnuta
Celková pomoc na žádosti za rok 2003						107,081
2004	1	FR	Záplavy (delta Rhôny)	785	regionální	19,625
	2	ES	Záplavy (Malaga)	73	(regionální)	Zamítnuta
	3-9	ES	Lesní požáry (sedm žádostí)	(480)	(regionální)	Všech sedm zamítnuto
	10	SK	Záplavy	29	(regionální)	Zamítnuta
	11	SI	Zemětřesení	13	(regionální)	stažena
Celková pomoc na žádosti za rok 2004						19,625

⁹ Údaje uvedené kurzívou budou ověřeny/potvrzeny Komisí.

Rok	Země		Povaha katastrofy	Škoda (v milionech EUR)	Kategorie	Poskytnutá pomoc (v milionech EUR)
2005	1	SK	Vichřice (Tatry)	203	závažná	5,668
	2	IT	Záplavy (Sardinie)	(223, nadhodnoceno)	(regionální)	Zamítnuta
	3	EE	Vichřice	48	závažná	1,29
	4	LV	Vichřice	193	závažná	9,487
	5	SE	Bouře „Gudrun“	2297	závažná	81,725
	6	LT	Vichřice	15	sousední země	0,379
	7	EL	Záplavy v okolí řeky Evros	(112)	(regionální)	Zamítnuta
	8	RO	Jarní záplavy	489	závažná	18,798
	9	BG	Jarní záplavy	222	závažná	9,722
	10	BG	Letní záplavy	237	závažná	10,632
	11	RO	Letní záplavy	1050	závažná	52,4
	12	AT	Záplavy (Tyrolsko/Vorarlbersko)	592	regionální	14,799
Celková pomoc na žádosti za rok 2005						204,891
2006	1	UK	Výbuch ve skladišti ropy Buncefield	(700)	(regionální)	stažena
	2	EL	Záplavy v okolí řeky Evros	372	regionální	9,306
	3	HU	Záplavy	519	závažná	15,064
	4	ES	Lesní požáry v Galicii	(91)	(regionální)	Zamítnuta
Celková pomoc na žádosti za rok 2006						24,370
2007	1	DE	Vichřice „Kyrill“	4750	závažná	166,9
	2	FR	Réunion Cyklon „Gamede“	211	regionální	5,29
	3	ES	Záplavy na ostrově El Hierro	(18)	(regionální)	Zamítnuta
	4	ES	Záplavy v regionu La Mancha	66	(regionální)	Zamítnuta
	5	UK	Záplavy	4 612	závažná	162,387
	6	CY	Lesní požáry	38	(regionální)	Zamítnuta
	7	ES	Lesní požáry na Kanárských ostrovech	144	(regionální)	Zamítnuta
	8-16	IT	Devět žádostí týkajících se lesních požárů v devíti regionech	-	(regionální)	Nepříjatelné, lhůta nebyla dodržena

Rok	Země		Povaha katastrofy	Škoda (v milionech EUR)	Kategorie	Poskytnutá pomoc (v milionech EUR)
	17	FR	Bouře Dean/Martinik	509	<i>regionální</i>	12,78
	18	EL	Lesní požáry	2 118	<i>závažná</i>	89,769
	19	SI	Záplavy	233	<i>závažná</i>	8,254
Celková pomoc na žádosti za rok 2007						445,38
2008	1	CY	Sucho	165,4	<i>závažná</i>	7,605
	2	RO	Záplavy	471,4	<i>regionální</i>	11,785